

Sorgsalme med børn

Når børn mister, er det vigtigt, at vi som kirke tilbyder dem nogle ritualer og billeder, som taler ind i sorgen. Børnesalmen og sorgsalmen »Jeg så en due lande« er netop en billedlig fortælling om at få hjælp i sorgen.

Af Martin L. Hornstrup, organist ved Gellerup Kirke, og Iben Krogsdal, forfatter og salmedigter

Børns sorg skal ikke negligeres

Voksne lider af og til under den misforståelse, at børns følelsesliv er mere simpelt end voksnes. Det er ganske enkelt ikke rigtigt. Børn har et fuldt ud lige så mangefacetteret og komplekst følelsesliv som voksne, de har bare mindre sprog til at udtrykke sig i. Måske kan man tale om en forskel i, at børn er mere fleksible i deres følelsesliv – der er kortere vej fra gråd til latter – hvor voksnes følelser er mere langsommelige. Men styrken og nuancerne i børns og voksnes følelser er sammenlignelige.

Voksne kan have en tendens til at tænke, at børn helst ikke skal være kede af det, og ser det derfor som deres opgave hurtigst muligt at forsøge at gøre dem glade igen. Det er et naturligt reaktionsmønster, som begynder i det øjeblik, det nyfødte spædbarn lægges i vores arme: Fra da af arbejder vi nat og dag på at finde ud af, hvorfor de skrider, om det er sult, træthed eller en ren ble, der skal til for, at de holder op med at være kede af det.

Men nogle gange er børn bare kede af det. Og i stedet for at negligere deres sorg er det nødvendigt, at vi giver tid og plads til den.

Her har vi som kirke en særlig opgave, men også en særlig nedarvet evne. I kirken har vi rum for sorgen, også børns sorg.

Vi skal altså ikke bevæge os for hurtigt hen til: »Det skal nok gå,« eller »Din mor er jo i himlen nu« – men i stedet tilbyde nogle ritualer og nogle billeder, som kan tale ind i sorgen – nogle holdepladser for sorgen.

Jeg så en due lande – en sorgsalme

Salmen er en lille billedlig fortælling om at få hjælp i sorgen. Fortællerstemmen er en drømmende stemme, der tilhører et barn, som er i sorg. Barnet har set en due lande på et træ, som er gået ud og dermed kunne være et billede på et ensomt menneske i sorg. Da duens vinger rører ved træet, sker der et lille mirakel: Grenene springer ud, som om de blev berørt af en guddommelig kraft.

Duen, der lander i træet, er måske kun et drømmesyn – men samtidig fortæller barnet, hun rent faktisk ser duen, når hun går på kirkegården. Salmen skærer det ikke ud i pap, men fortæller på en stille måde, at her fortæller et sørgende menneske, der ofte besøger en grav. Et lille menneske, der har mistet en, hun elsker. Og det særlige ved duen – som det drømmeagtige, anede, magiske – er, at den ikke bare er en due. Barnet oplever, at duen kender hende og ved, hvem hun har mistet, og hvor ondt det gør. At duen ser hende, der hvor hun er. På den måde oplever barnet at blive set og mødt i sorgen, og salmen åbner for en netop anet – og alligevel konkret erfaret – himmel omkring barnet. Salmen fortæller mellem linjerne, at et menneske ikke er alene i sorgen, at Gud som duen kommer fra et andet sted, og at livet er større end den konkrete død.

Tid til sorgsalmer

Sorg er individuelt. Derfor kan vi ikke lave en børnegudstjeneste om sorg og forudsætte, at alle børnene kender til at være i sorg. Samtidig må vi forudsætte, at der til alle vores gudstjenester inkl. børnegudstjenester er nogen til stede, som er ramt af sorg. Døden er et tabuiseret emne, som vi i kirken må insistere på at tale med hinanden om. Her kan børnene komme os til hjælp. Døden er nemlig ikke nødvendigvis tabu for børn. Det er oplagt at holde en børnegudstjeneste i forbindelse med alle helgen, der handler om døden. I en sådan sammenhæng kan salmen her være anvendelig.

Som præst kan man aldrig helt vide, hvornår man pludselig befinder sig i en situation, hvor man sidder sammen med et barn i sorg og en familie, der har svært ved at håndtere deres barns sorg. I en sådan situation kan det måske vise sig anvendeligt, at man kan en sorgsalme udenad, som man kan synge. Nogle gange er der ikke noget at sige – ordene slår ikke til – og så må man synge!

»Nogle gange er der ikke noget at sige – ordene slår ikke til – og så må man synge!«

Duen – en håbsfugl

Duen bruges flere steder i litteraturen til at bringe bud fra de dødes rige – fx i Brødrene Løvehjerte eller Grimms eventyr Askepot. Og på mange gravsten sidder der en lille fugl, forstenet og med bøjet hoved – og dog giver den alligevel indtryk af at være klar til at sprede vingerne og flyve mod himlen, når signalet lyder. Tænk, om vores lille salme kunne blive som sådan en håbsfugl – en sorgholdeplads – en opstandelsesforventer.

Jeg så en due lande

T: Iben Krogsdal 2017

M: Martin L. Hornstrup 2017

The musical score is written in G major (one sharp) and 2/4 time. It consists of two staves. The first staff has four measures with chords D, G/D, D, and G/D. The second staff has eight measures with chords D, A/C#, Bm, G, F#/A#, Bm, A/C#, D/A, A7, and D. The lyrics are written below the notes.

1. Jeg så en due lande på et lille vis - sent træ det
2. Men der, hvor du - ens vin - ger rør - te træ - et, sprang det ud. Det

hav - de in - gen bla - de på, og det gav in - gen læ
var som om dens vin - ge - slag var vin - ge - slag fra Gud

1. Jeg så en due lande på et lille vis - sent træ
det havde ingen blade på
og det gav ingen læ

2. Men der, hvor duens vinger rørte træet, sprang det ud.
Det var som om dens vingeslag
var vingeslag fra Gud

3. Måske jeg bare drømte det, men duen ser jeg tit
på kirkegården lige der
hvor jeg går tunge skridt

4. Det er som om den lander ganske varsomt ved mit savn.
Det er som om den kender mig.
Den kender mig ved navn